

had ongetwijfeld betrekking op Riet- en Kolganzen. Deze soorten waren in het begin van de tweede vorstperiode veruit het talrijkst in Flevoland en Zuidwest Nederland. Op 3 februari - de dag van massale terugtrek - werd op de Vijfhoek van 8.30 uur tot 9.30 uur vrijwel niets gezien. Daarna kwamen er horden ganzen. Als deze uit Zuidwest Nederland afkomstig waren, wat heel waarschijnlijk is omdat dit veruit het beste ganzengebied ten zuiden van onze regio is, dan zijn ze dus pas rond zonsopgang (8.15 uur) en daarna vertrokken.

In de eerste helft van de tweede vorstperiode trokken er weer meer ganzen zuid-/westwaarts, zij het dat de aantallen veel geringer waren dan die ervoor noord-/oostwaarts gezien werden. Toen de temperatuur overdag weer tot boven het vriespunt steeg overheerste de noord-/oostwaartse trek opnieuw.

Voor de getallenfreaks onder ons staat in tabel 3 een overzicht van de dagtotalen van de getelde aantallen watervogels, de belangrijkste doortrekkers. Men ziet dat hemelstaren ook onder minder tropische omstandigheden de moeite en kou waard is (verg. van Duin 1985).

Tenslotte dank aan de tellers die de kou trotseerden en hun waarnemingen hebben opgeschreven. Zonder hen was deze samenvatting niet mogelijk geweest: Guus van Duin, Marga van Meel, Rob Sjouken, Willem van der Waal en Rob van Westrienen.

VERWIJZING

van Duin, G. 1985. Van tellen hoef je niet moe te worden. *De Gierzwaluw* 23: 7-9.

Fred Vogelzang,
Beukenhorst 407,
1112 BM Diemen.

VERSLAG VWG-EXCURSIE VELUWE 15 APRIL 1985

Paul Bouwman

Met de regen die in bakken neerkwam zat het weer gelijk goed mee. Maar de enthousiaste groep VWG-ers die zich bij het Amstelstation had verzameld, liet zich door het 'neerslagtige' weer niet uit het veld slaan. Het eerste doel was het Leuvenumse Bos. Eerst werd een ronde gemaakt door dit bos waar veel Boomklevers, Grote Bonte Spechten, Zwarte en Kuifmezen te zien en te horen waren. Ook werd er een Grote Lijster gehoord. Na een koffiepauze gingen we verder. Nauwelijks waren we weer buiten of het droge weer was weer afgelopen en konden we ons weer in de regenpakken worstelen. Vervolgens liepen we een eind over de heide bij Speuld, waar we Boompieper en Geelgors zagen. Helaas waren er geen Korhoenders, die hier nog moeten zitten, te bespeuren. Wel zagen we wat voor velen de eerste Zwartkop van het jaar was. Hier liet ook een mannetje Zwarte Specht zich van dichtbij bekijken, waarna hij luid krúú-krúú-krúú roepend in een zware golfvlucht wegvloog. Zowaar liet 's middags de zon zich even zien, hetgeen vreugdevol gejuich in de groep opleverde. Helaas was het maar van korte duur en kwam de regen weer in ruime hoeveelheden naar beneden. Toch zagen we nog vier Buizerds rondcirkelen, waaronder een zeer licht exemplaar. Op de terugweg gingen we nog even langs de Knardijk. Hier zagen we nog een Blauwborst en twee Bruine Kiekendieven. Op weg naar huis zagen we een Smelleken over het IJsselmeer vliegen. Enkele tientallen rustende Visdieven op de dijk lieten zich heel dicht benaderen.